

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 635. Quinam sint hæredes necessarii, quinam voluntarii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

beri pro non adjectis, uti etiam *c. ult. de condit. apposi.* decernitur, talibus conditionibus rejectis, pronuntiandum pro valore matrimonii, nisi tamen constet, quod contrahentes revera non consenserint nisi sub conditione impossibili. De cetero ubi Prælati ex sua parte consenserint, ut Religiosus relicto ex voluntate testatoris sibi usum resignet Religioni, valere resignationem, asserit Delben. *num. 10.* remittens ad Sanch. *l. c. num. 9.* ex ea ratione, quod cum talis conditio à testatore adjecta sit in favorem Religiosi, non sit, cur is dictum usum resignare nequeat Religioni.

Quæst. 632. Quinam ex testamento militis aliquid capere possint.

R Esp. Quemadmodum miles testator pro libitu suo quoscunque hæredes scribere potest, etiam aliis incapaces, seu quibus jure communi non competit factio testamenti, puta, deportatum, peregrinum; cum in testamento militis non tam jus civile quam gentium observetur. Lauterb. *in ff. de testam. milit. §. 13.* ita etiam, ut Idem eodem jure habent illi facultatem capiendi aliquid

ex tali testamento juxta *L. 13. §. 2. & L. §. c. de testam.* nisi lex specialiter eos aliquid accipere prohibuerit. Specialiter autem prohibentur servi pænæ. *cit. L. 13. §. 2.* cum malè meritis publicè, ut sit exemplo aliis ad detestanda maleficia, etiam egestate laborare debeat per *L. 31. pr. ff. de positi.* Lauterb. *l. c. Muller. in Struv. ad ff. de testam. milit. ib. §. lit. β.* quamvis Ludwel. *tr. de ult. vol. c. de testam. milit.* assermet, servos pænæ capere aliquid posse ex testamento militis; si nimirum tempore mortis testatoris in civitate reperiantur; cum quoscunque hæredes scribat miles, eorum institutio valeat, & ex tunc convalescat, si tempore mortis tales sint, ut à milite hæredes institui possint, & consequenter sufficit id quoque, ut quis aliquid ex testamento capere possit. Lauterb. Muller. *l. cit.* Item prohibetur ex tali testamento accipere mulier, in quam cadit turpis suspicio. *L. 41. §. 1. ff. de testam. milit.* Hinc concubina militis nihil ex ejus testamento capere potest; sed illi relicto tanquam indignæ auferretur, & cedit fisco. *L. 14. ff. de his que ut indign. aufer.* Lauterb. Muller. *l. cit.* Brunem. *in cit. l. 41.* Item hæretici declarati. ut Lauterb.

CAPUT III.

De hæreditate, hæredibus eorumque institutione, exhæreditatione.

Quæst. 633. Quid sit hæreditas, quid hæres,

R Esp. Quod vivente testatore patrimonium, id eo mortuo dicitur hæreditas, nimirum universum jus defuncti, seu quod habuit defunctus. *L. hæreditas. ff. de R. 7.* quique in jus illud succedit, vel ex testamento & dispositione testatoris, vel ab intestato & dispositione legis, hæres dicitur juxta *L. hæredem. ff. de R. 7.* Porrò hæreditas in duodecim partes seu uncias dividitur, quæ simul sumptæ asssem constituunt. Unde tota hæreditas, & totius hæreditatis hæres dicitur ex assse hæres; singulaque hæ partes diversa nomina in jure fortiuntur. §. hæreditas. *Inst. de hæred. instit.* ita ut sexta pars assis quæ complectitur duas uncias dicatur *sextans*, quarta pars continens tres uncias, *quadrans*, tertia pars assis continens quatuor uncias, *triens*, quinque uncia *quincunx*, sex seu dimidium assis *semis*, septem uncia *septunx*, octo uncia *bes*, novem uncia *do drans*, decem uncia simul sumptæ *as*. appellentur.

Quæst. 634. Quotuplicis generis sint hæredes.

R Esp. Hæredes primò dividuntur in hæredes ab intestato, qui ex dispositione legis independentè à dispositione testatoris; & in hæredes ex testamento seu dispositione testatoris succedunt, unde & instituti seu nominati dicuntur. quales olim dicebantur, qui, si hæredes scribebantur, nolentes volentes hæreditatem etiam cum suo præjudicio vel damno adire debebant. §. 2. *Inst. de hæred. qualit.* et si simul essent sui (quales erant filii ac filia ac nepotes in testatoris patria potestate

constituti juxta *cit. §. 2.*) hæreditatem competentem repudiare non poterant. *cit. §. 2. & L. in suis. ff. de lib. & posthum.* hodierno verò jure, dum etiam hæredibus suis concessum repudiare hæreditatem, non amplius in eo sensu hæredes vocari possunt, quod necessariò adire hæreditatem debeant, nec eam repudiare possint; sed quòd necessariò debeant institui, aut nominatim ex causa legitima exhæreditari. Voluntarii seu liberi, qui & extranei vocantur, sunt reliqui omnes, quos testator liberè instituere vel non instituere potest, seu quos præterire potest citra exhæreditationem.

Quæst. 635. Quinam igitur sint hæredes necessarii, quinam voluntarii.

R Esp. Ad primum: hodierno itaque jure accipiendo nomen hæredis necessarii, hæredes necessarii sunt omnes liberi, sive emancipati, sive non emancipati, seu moriente patre adhuc sub ejus potestate constituti; ita ut inter utrosque in puncto successionis nulla sit differentia, nisi quòd, ut aliqui cum Vasq. & aliis, hæredes necessarii & simul sui, hoc est, liberi ac nepotes, in potestate patris testatoris pro tempore mortis ejusdem ipso jure absque aditione acquirant hæreditatem (intellige quòd ad dominium, et si non quòd ad possessionem, de quo infra) eamque transmittant ad hæredes. Arg. *L. in suis hæredibus. ff. de lib. & posthum.* Emancipati verò, seu necessarii non sui primùm per aditionem acquirant ejus dominium, & absque aditione eam non transmittant ad sibi succedentes hæredes juxta §. 3. *Inst. de hæred. qualit.* Deficientibus verò liberis, hæredes necessarii sunt eorum nepotes ceterique descen-

descendentes in linea recta tam materna quam paterna. his quoque deficientibus, ascendentes in linea recta; ita tamen, ut quamdiu descendentes existant, ascendentes inter hæredes necessarios non computentur. *Novell. 18. c. 1.* Sic itaque hæredes necessarii respectu patris ejusque ascendentium, puta, avi, avia, pro-avi, pro avia, sunt omnes eorum liberi & nepotes, sive masculi, sive feminae, sive emancipati sive non; ita ut, si pater filium aut filiam, avus & avia paterna nepotem vel neptem præterea non instituendo, vel non exhæreditet nominatim causâ legitimâ exhæreditationis expressâ, testamentum ipso jure sit nullum juxta clarum textum. *pr. Inst. de exhæred. liberor. §. 5. eod. Molin. d. 175. num. 35. Covar. inc. Raynucius. h. t. num. 3. cum communiore contra Perez. in cod. de testam. num. 4. Alcias. Grass. & alios docentes, tale testamentum non esse irritum ipso jure, sed posse annullari. his non obstante, §. 5. Inst. de exhæred. liber. dum ibi dicitur quod testamenta, in quibus liberi emancipati nec instituti nec exhæredati sint infirmamanda, cum tamen infirmamanda ibi non sumatur in sensu stricto, quasi talia testamenta ex se infirma primum per sententiam Judicis infirmari debeant, sed ipso jure jam infirma pro talibus declarari debeant; cum aliis etiam testamentis, in quibus sui præteriti sunt, non infirma, sed infirmamanda essent; cum textus de utrisque pari modo loquatur. Idem est de liberis & nepotibus respectu matris & ejus ascendentium, nimirum avi, avia; pro-avi, proavia matris. ita quod ad hoc posterius juxta *Auth. licet. c. de libr. & Novell. 115. c. 3. Clar. §. testamentum, q. 47. Corn. L. 2. conf. 118. lit. a. Manz. tit. 8. n. 54. quos sequitur Reiffenst. h. t. num. 405. Contrarium tamen sentientibus Cujac. in L. 4. ff. de lib. & posthum. circa finem. Duaren. ad tit. de inoff. testam. c. 3. Donell. in Auth. ex causa. c. de lib. præterit. nimirum quod mater vel avus matris necesse non habeat liberos vel nepotes suos vel instituere hæredes vel exhæreditare, sed possit illos silentio præterire, hoc tantumdem faciente quantum exhæreditatio patris, quod posthumum, præteritionem talem pro exhæreditate haberi, si in præteritione expressâ causâ legitima, etiam asserit Clarus, reservato tamen juxta hanc sententiam liberis alio remedio; nempe querelâ inofficiosi testamenti; quâ petitur ejusdem rescissio juxta *L. 3. §. 15. c. de inoff. testam.* Hæredes quoque necessarii sunt liberi naturales legitimi; quia pari jure veniunt cum legitimis natis. *Clar. l. c. q. 84. Hunnius in encycloped. jur. p. 4. tit. 7. c. 1. num. 27.* Secus est de non legitimis; qui tamen respectu testamenti materni sunt hæredes necessarii, ita ut iis præteritis vel nominatim non exhæreditatis, testamentum maternum sit irritum juxta *L. 8. ff. unde cognati L. 1. §. sed & vulgo. ff. ad SC. Tertyl.* nullatenus tamen hæredes necessarii sunt liberi spurii. Sed neque fratres aut forores, ita ut testamentum, in quo penitus præteriti, solis extraneis institutis aut constitutis legatariis, valeat; nisi quod in casu, quo instituta persona turpis, possint fratres & forores consanguinei, id est, ex eodem patre nati, etiam si ex diversa matre, non verò uterini, id est, ex eadem matre nati, possint tale testamentum per querelam inofficiosi testamenti rumpere; non tamen dicere nullum. *Clar. l. c. q. 50. Berlich. p. 3. concl. 11. num. 12. Gomez. var. resol. Tom. 1. c. 11. num. 3. Reiffenst. h. t. n. 417. juxta, §. 1. Inst. de inoff. testam.* Quam tamen querelam inofficiosi testamenti jura restrinxerunt ad solos fratres & forores consanguineos, ita ut eo-**

R. P. Leur. Jur. Can. Lib. III.

rum liberis non competat. *Gomez. l. c. Berlich. l. c. num. 14. Reiffenst. num. 419.* Per personas verò turpes in præsentem intelliguntur omnes infames infamiam juris, de quibus. *L. 1. §. seq. ff. qui notant. infam.* Item infames infamiam facti, id est, quos scelus aut vitæ turpitudine inquinat. *L. ea que. c. ex quibus caus. infam. irroget.* quales sunt concubinarij, meretrices, mimi, lenones, bonorum dilapidatores, & quicumque malâ famâ apud probos. *Gomez. l. c. n. 38. Haunold. tr. 6. c. 7. num. 428.*

2. Resp. Ad secundum: hæredes voluntarii præter descendentes & ascendentes sunt reliqui omnes, ita ut testator nec fratrem, nec fororem, nec uxorem, nec maritum, nec consanguineum, nec ulum alium pro hærede instituere, vel eis legatum de jure facere teneatur; sed possit illis neglectis suam hæreditatem cuivis hæreditatis capaci relinquere, excepta persona turpi.

Quæst. 636. Quinam hæredes institui possint, aut prohibeantur.

1. Resp. Ad primum: hæredes institui possunt omnes, cum quibus est testamenti factio. *§. 4. Inst. de hered. qual. & diff. L. 49. §. 1. ff. de hered. instit. dicitur autem cum eo esse testamenti factio, qui etsi testamentum facere nequeat, potest tamen ipse extestamento capere vel alteri acquirere. sic itaque in specie institui possunt tam personæ veræ quam fictæ, puta, causâ piæ, comunitates, collegia, civitates, item personæ singulares, tam extranei quàm sui, tam Laici quàm Clerici, iij etiam Religiosi, exceptis Capucinis & Franciscanis strictioris observantia, de quibus dictum supra; tam patres familias, quàm filii familias; tam naturales legitimi, quàm legitimè nati, quin & spurii respectu matris, non tamen nati ex damnato seu incestuoso concubitu; hi enim nullatenus succedunt matri, ut dictum supra. Item filii tam nati, quàm nascituri, nimirum in utero jam constituti seu posthumi; iique tam quasi, hoc est, post testamentum jam conditum nati, quam veri, hoc est, post mortem patris nati. *Lauterb. in ff. de hered. instituend. §. 4. & ita quidem, ut sint hæredes necessarii. Reiffenst. num. 407. adeoque, si prætererentur posthumi testamentum sit nullum. Clar. l. c. q. 45. num. 1. & qualiter ex illorum præteritione rumpatur testamentum, vide apud eundem n. 2. & ex infra dicendis. Item amentes, furdi, muti, quin & excommunicati, ut *Pirh. h. t. n. 55.* Item servi proprii, etsi olim cum libertate, hodie tamen etiam sine ea rectè institui possunt hæredes. *p. 2. Inst. de hered. Inst. L. quidam. c. de necess. serv. inst. tacita.* ita etiam, ut libertas data intelligeretur, si expressè in testamento data non est, ut de Lugo. *p. 2. d. 24. num. 74. Muller. ad stru. in ff. de hered. Inst. th. 2.* ubi etiam, quod si in familia permanerint, fiant hæredes necessarii & liberi per *§. servus autem Inst. de hered. instit. & §. necessarii. Inst. de hered. qual. Sed si à vivente testatore manumissi, possunt, si velint, hæreditatem adire. *cit. §. servus autem, quod si verò alienati, dominis jubentibus hæreditatem acquirunt. *cit. §. §. L. 9. §. 16. L. 50. ff. de hered. instit. Alienati autem servi institui hæredes possunt. *cit. §. servus autem, vers. alienus quoque. L. 31. ff. de hered. inst. & L. 10. c. eod. etsi hæreditatem dominorum jussu adeant, ea dominis acquiruntur per *L. 7. §. 2. & L. 18. §. 2. ff. eod. Potest etiam defuncti servus, item ejus, qui in utero adhuc est, juxta *§. 2. Inst. de hered. inst. item servus plurius institui hæres. §. 3. eod. ita ferè Muller. l. c. Possunt quoque Judæi singuli hæredes institui, illis-********

Mmm 2

que